

Bedrijvigheid en Economie

Van oudsher was de economische bedrijvigheid in Batenburg voornamelijk agrarisch gericht, waarbij fruitteelt een belangrijke plaats innam. Veel inwoners vonden in de agrarische sector hun werk, maar door mechanisatie en schaalvergroting in de landbouw is dit sterk teruggelopen. Vergelijkbaar met andere kleine kernen, telde Batenburg in de vorige eeuw ook een flink aantal lokale winkelveorzieningen voor de dagelijkse behoeften. Het geringe aantal inwoners en de alom uitdijende schaalvergroting van na de Tweede Wereldoorlog hebben er echter toe geleid dat vrijwel al die bedrijvigheid uit het stadje is verdwenen. De laatste kruidenier heeft zo'n 20 jaar geleden voor het laatst zijn deur op slot gedaan.

De huidige situatie

De bedrijvigheid in Batenburg bestaat op dit moment uit enkele zeer kleinschalige ondernemingen. De stadskern kent geen agrarische bedrijvigheid meer en ook geen op de dagelijkse behoeften gerichte winkelveorzieningen. In het buitengebied zijn als van oudsher agrarische ondernemingen actief: melkveehouderijen, akkerbouwbedrijven, boomkwekerijen en fruitteeltbedrijven. Enkele fruittelers verkopen aan huis hun producten aan passanten. De sector horeca, toerisme en recreatie is verhoudingsgewijs levendig voor zo'n kleine gemeenschap als Batenburg; in het oog springen natuurlijk Uitbaeterij De Viersprong en Vakantieboerderij 't Kuyperke, maar ook de Bed & Breakfast's: De Schuurkerk en Oma Pietje en Galerie Deeltijd zijn het vermelden waard.

Mogelijkheden voor de toekomst

Er zijn in de discussie over dit thema allerlei wensen en aanvullingen vanuit de Batenburgse bevolking naar voren gekomen; enerzijds wensen die in de praktijk vrijwel onuitvoerbaar zijn en anderzijds ideeën die op zijn minst nader onderzocht moeten worden. Zo lijkt vestiging van

een buurtsuper voor ruim 650 inwoners geen haalbare zaak en zijn grotere bedrijven binnen de kern niet inpasbaar en buiten de kern planologisch niet gewenst. In de historische

kern wordt de inpassing van bedrijvigheid bovendien door veel inwoners als problematisch gezien, zeker waar de buitenruimte rondom de woning en zelfs de openbare ruimte bij de bedrijfsvoering wordt betrokken. Voor kleine winkels die gericht zijn op toeristische belangstelling, lijken er zeker mogelijkheden en dat geldt ook voor de horeca.

Voor de agrarische bedrijvigheid, die in het buitengebied is gevestigd, is het belangrijk om een evenwicht te vinden tussen de belangen van de inwoners van Batenburg en het agrarisch bedrijfsbelang. Natuur en landschap zijn beeldbepalend voor het aanzicht van Batenburg. Gewenst is dat agrarische bedrijven daar rekening mee houden, zij zijn immers bepalend voor ontwikkeling, toegankelijkheid, onderhoud en aanblik van het buitengebied. Daarbij kunnen zaken als de winning van alternatieve energie en inhaken op groeiende mogelijkheden op het gebied van recreatie en toerisme een versterking betekenen voor de agrarische bedrijfsvoering.

Benutten van kansen

Stimuleren van kleinschalige bedrijvigheid

De ontwikkeling van bedrijvigheid en de ruimte voor nevenactiviteiten om kleine bedrijven levensvatbaar te maken en te houden is op de eerste plaats een zaak van particulier initiatief. Maar zodra een idee geboren is of een plan gestalte krijgt, moet rekening worden gehouden met wet- en regelgeving. Daarbij speelt met name de gemeente een belangrijke rol omdat die in de meeste gevallen de benodigde vergunningen dient af te geven. Van de gemeente wordt in dit opzicht een ondersteunend en voorwaardenscheppend beleid voor de ontwikkeling van kleinschalige bedrijvigheid, detailhandel, horeca en dienstverlening verlangd. Een goed voorbeeld van wat in dit opzicht kan, is Het Winkeltje, de nostalgische winkel in de Kerkstraat.

Gelet op het aantal bezoekers dat Batenburg aandoet, vooral in de zomermaanden, is aanvulling en/of uitbreiding van de horeca-activiteiten en toeristische detailhandel mogelijk. Een theehuis bij de ruïne of een terras aan de Maas zijn mogelijkheden die voor het oprapen liggen. Tevens kan gedacht worden aan het tijdelijk verhuren van lang leegstaande panden aan ondernemers die een winkeltje willen starten of kunstenaars die een openbaar atelier of expositieruimte zoeken. Echter, ook hier staat particulier initiatief voorop.

Batenburg-promotie

Batenburg kent veel activiteiten maar iedere activiteit staat wat betreft organisatie en promotie op zichzelf. Hierdoor versnipperen de inzet en energie, worden middelen verspild en wordt de aantrekkingskracht van Batenburg niet optimaal benut. Uit het oogpunt van toerisme en Batenburg-promotie is het gewenst om alle activiteiten die door het jaar heen in Batenburg plaatsvinden als één samenhangend geheel te presenteren. Daartoe zou een activiteitenplatform in het leven geroepen kunnen worden dat ondersteunend werkt op het gebied van organisatie en promotie.

Samenwerking

Uit het oogpunt van recreatie en toerisme zijn er kansen om,

bijvoorbeeld, een dagje Batenburg te organiseren waarbij alle aanwezige mogelijkheden benut worden. Te denken valt aan familiedagen, bedrijfsuitjes, teambuildingdagen, enz. Hiervoor kan de samenwerking gezocht worden met het Bezoekerscentrum Land van Heerlijkheden in Leur, zodat gecombineerde arrangementen een aantrekkelijk geheel vormen om wat langer in Batenburg en omgeving te vertoeven.

Vanuit regionaal perspectief is een intensievere samenwerking met de omliggende dorpen waaronder: Appeltern, Megen, Ravenstein, Niftrik en Balgoy gewenst. In gezamenlijkheid vormen deze dorpen een krachtige combinatie om de toerist en recreant langer in de regio vast te houden zodat meer geprofiteerd kan worden van de economische kans die het groeiend aantal dagjesmensen biedt.

Duurzaamheid

De energienota van de Nederlandse huishoudens wordt steeds hoger. Daarom is het aantrekkelijk om mogelijkheden voor alternatieve opwekking van energie te onderzoeken. Daar lijken, zeker in samenwerking met de agrarische bedrijven in de omgeving, mogelijkheden te liggen. In het verlengde hiervan kan ook gekeken worden naar de moge-

lijkheden voor gezamenlijke inkoop van zonnepanelen. Wat laatstgenoemd punt betreft is er behoefte aan de nodige voorlichting. Dit kan door één van de te vormen uitwerkgroepen opgepakt worden.

Evenementen

Batenburg kent een aantal beeldbepalende evenementen die het stadje natuurlijk doet voor zijn eigen inwoners maar die vooral ook uitstraling hebben naar buiten toe. Het beste voorbeeld daarvan is vanzelfsprekend de Batenburgse Dag, maar ook de Kermis, het Theater op de ruïne, de Atelierroute en de tweejaarlijkse Zeskamp hebben een aantrekkingskracht die verder gaat dan Batenburg zelf. Batenburg is trots op deze evenementen en wil de samenwerking met betrokken instanties graag behouden om continuïteit naar de toekomst toe te kunnen garanderen. Eventuele nieuwe initiatieven voor vergelijkbare evenementen, nu en in de toekomst, moeten vooral worden gestimuleerd, want wil Batenburg aantrekkelijk blijven als woon- en leefgemeenschap dan moet er natuurlijk ook wat te doen zijn.

Actie- en aandachtspunten Bedrijvigheid en economie

Probleem / thema	Resultaat	Actie(s)	Partners
1. Kleinschalige bedrijvigheid, detailhandel en dienstverlening zijn verdwenen en komen moeizaam van de grond	Stimulans voor versterking van het economisch klimaat in Batenburg	Een gericht voorwaardenschep-pend en stimulerend beleid voeren op kleinschalige bedrijvigheid in kleine kernen	Gemeente Wijchen
2. Toeristen die Batenburg aandoen kunnen niet altijd terecht voor een hapje en een drankje	Aantrekkelijkheid van Batenburg vergroten door verruiming van horecagelegenheden	Mogelijkheden voor horecabezoek verruimen en mogelijkheden daartoe bieden in de vergunning-verstrekking	Particulier initiatief Gemeente Wijchen
3. Weinig tot geen winkelaanbod in een toch aantrekkelijke dorpskern	Meer kleinschalige detailhandel of kunstnijverheid	Stimuleren en het verruimen van de mogelijkheden voor het (tijdelijk) starten van kleinschalige detailhandel	Gemeente Wijchen Particulier initiatief
4. Marketing, werving, reclame en promotie voor Batenburgse activiteiten zijn versnipperd	Batenburg-promotie	Activiteitenplatform instellen dat een gerichte Batenburg-promotie oppakt	Middenstand Verenigingsbesturen Leefbaarheidsgroep
5. Veel activiteiten en bedrijvigheid maken onvoldoende gebruik van elkaars aantrekkingskracht	Batenburg-arrangementen opzetten zodat bezoekers langer in Batenburg verblijven	Samenwerking in promotie en in de creatie van Batenburg-arrangementen en die in samenwerking met het bezoekerscentrum aanbieden aan recreanten	Middenstand Leefbaarheidsgroep Bezoekerscentrum Geldersch Landschap & Kasteelen
6. Historische dorpen langs de Maas versterken elkaar niet of nauwelijks	Regionale economische stimulans	Intensievere samenwerking met de andere historische kernen in de nabije omgeving	Leefbaarheidsgroep Middenstand
7. Mogelijkheid creëren voor gezamenlijke inkoop van zonnepanelen	Sparen van milieu en portemonnee	Voorstel uitwerken en overleg met de gemeente of hier voordelen op korte of lange termijn in te behalen zijn	Leefbaarheidsgroep Gemeente Wijchen Leveranciers van zonnepanelen
8. Evenementen die Batenburg op de kaart zetten	Behouden en eventueel uitbreiden van het aantal goed georganiseerde en aantrekkelijke evenementen in Batenburg	De samenwerking met de instanties om tot realisatie van de evenementen te komen behouden en nieuwe initiatieven positief tegemoet treden	Verenigingen Leefbaarheidsgroep Gemeente Wijchen Hulpdiensten

Recreatie en toerisme leveren voor Batenburg een bijdrage aan de leefbaarheid. Een beetje extra leven in de brouwerij en steeds weer nieuwe gezichten; dat is goed voor de middenstand en zorgt ervoor dat het voorzieningsniveau in Batenburg op peil blijft. Bovendien is het, wat betreft vrijetijdsbesteding, voor de Batenburgers zelf aantrekkelijk om in de eigen omgeving aangenaam te kunnen verpozen. In dit opzicht biedt de stad en zijn omgeving tal van mogelijkheden en kan er nog het nodige worden ontwikkeld. Een goed voorbeeld van dat laatste is Het Winkeltje. De bezoekersaantallen laten zien dat deze nostalgische winkel een echte aanwinst voor het stadje is, die ook door de jongste inwoners erg wordt gewaardeerd. En qua uitstraling mag worden vermeld, dat het door de VVV in de folders is opgenomen als een attractie in de sfeer van het Openluchtmuseum.

Havengebied

De Haven

Met de uitdieping van de oude rivierbedding van de Maas, de vorming van een schiereiland voor natuurontwikkeling en de aanleg van een nieuwe jachthaven heeft Batenburg er een voorziening van formaat bij gekregen. De toeristisch-recreatieve invulling moet echter nog voor een deel gestalte krijgen. De mogelijkheid om een partyboot in de haven aan te leggen (Batenburg als bestemming voor uitstapjes) moet verder worden uitgewerkt. In ieder geval moeten de haven en het havengebied een zo groot mogelijke gastvrijheid uitstralen, ook voor passanten en bewoners die geen ligplaats in de haven hebben. Zo zal de toegangsweg tot de haven heringericht moeten worden, waarbij tevens aandacht wordt geschonken aan voldoende parkeermogelijkheden. Onderlangs de haven in de richting van De Bleek kan nog een aantal zitbanken worden bijgeplaatst. Een mooi wandelpad van de haven in de richting van het strandje en het daar-

achter gelegen natuurgebied biedt de mogelijkheid om op bescheiden schaal te flaneren en verbindt de twee gebieden op een meer natuurlijke wijze met elkaar.

Het Voetveer

Veel toeristen die Batenburg bezoeken zijn fietsers die dankbaar gebruik maken van het voetveer dat in de zomerperiode heen en weer vaart tussen Batenburg en Demen. Het voetveer is voor veel Batenburgers en bezoekers een attractie op zich, even naar de overkant, uitwaaien op het water en een loopje of fietsroute aan de andere kant van de Maas. Kortom het voetveer is een belangrijke verbinding die de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van Batenburg ten goede komt. Er is Batenburg dan ook veel aan gelegen om het voetveer te behouden. Om die reden is de toerit tot het voetveer inmiddels hersteld na een eerdere foutieve constructie. Ook is een fatsoenlijk verblijf op de wal voor de schipper gewenst zodat die op een goede manier de beide oevers in de gaten kan houden.

De Bleek

De Bleek, veelal aangeduid als picknickplaats, is een openbare ruimte, een historische plek gelegen op het puntje van de oeverwal langs de Maas. Het oude karakter van ontmoetingsplaats ter verpozing aan de Maas zou moeten worden hersteld. Intussen is het al wel het startpunt geworden voor “natuurwandelingen langs de Maas”. De cultuurhistorische waarde van deze bijzondere plek zou kunnen worden versterkt door het plaatsen van, bijvoorbeeld, een kunstwerk.

Het Strand en toegang tot de Liendense Waard

Eén van de voorzieningen die zou worden gerealiseerd na uitdieping van de Oude Maas is een zandstrand aan de noordzijde van de jachthaven bij het kunstwerk van de bomen. De aanleg hiervan heeft tot nu toe op zich laten wachten, terwijl het juist een plek is die voor Batenburg enorm veel potentie heeft. Van verschillende kanten en vooral vanuit de jeugd is aangedrongen om op korte termijn een flinke hoeveelheid zand aan de waterkant te storten. Op die manier kan sprake zijn van een serieus strand daar, waar het nu een met distels

begroeide oever is die naar het water toe modderig is en verre van gastvrij.

Een verdere invulling en doorontwikkeling van deze plek kan gestalte krijgen door vanaf het strand naar de overkant toe een trekvlot (voetgangerstrekpont) te realiseren en een natuurspeelplaats aan te leggen. Op die manier wordt het een volwaardige speel- en ontspanningsplek voor de Batenburger, die tegemoet komt aan de plannen zoals die van origine bedoeld waren. Het verlichten van de afrit en de parkeergelegenheden bij de toegang tot het natuurgebied en het strandje is op korte termijn gewenst. Ook het plaatsen van afvalbakken zal de leefbaarheid en uitstraling van deze plek ten goede komen.

De Ruïne

De kasteelruïne is, ook uit het oogpunt van recreatie en toerisme, een prachtige locatie, gelegen net buiten de Batenburgse “muren”, waar Batenburgers ook graag voor uiteenlopende doeleinden zelf gebruik van zouden willen maken. Het is een uitstekende plek voor groepsactiviteiten. Maar het monument is slechts bij uitzondering toegankelijk en voor die toegankelijkheid moet dan meestal ook nog eens flink worden betaald. Aan de andere kant is het ook een kostbare locatie waar Batenburg zuinig op moet zijn. De instandhouding van dit monument kost veel geld, en het is het overwegen waard om te bekijken of door de organisatie van of betrokkenheid bij evenementen en culturele manifestaties een substantiële bijdrage aan de instandhouding en exploitatie van de ruïne kan worden geleverd.

Wandelen

Bij de Batenburgers is er een sterke behoefte aan struinen wandelpaden vanuit de kern naar het buitengebied van Batenburg. Goede bewegwijzering of informatieborden maken de wandelpaden ook toegankelijk en vindbaar voor toeristen en mensen van buiten. Het heeft de voorkeur om bestaande natuurgebiedjes (Laakse Bos, Eendenkooi, enz.) door de aanleg van wandelpaden (bijvoorbeeld langs de randen van de weilanden/akkers) met elkaar te verbinden. Bovendien zou een koppeling tot stand moeten worden

gebracht met andere wandelroutes in de ruimere omgeving, zoals het wandelpad aan de overkant van de Maas en de wandelpaden in de omliggende dorpen. Als voorbeeld van aan te leggen wandelroutes en te herstellen oude verbindingspaden kan gedacht worden aan:

- wandelpad tussen tennispark en de Laaksestraat (parallel aan de dijk);
- wandelpad langs de Maas met aansluiting op het Laakse Bos;
- wandelpad langs de dijk naar de Laaksestraat (door het Laakse bos);
- verbinding tussen haven en natuurgebied voor wandelaars en voetgangerstrekpont;
- wandelpad van de Eendenkooi naar Bergharen.

Eén van de prachtige wandelpaden die in samenwerking met de Stichting Geldersch Landschap en de Vereniging Streekbeheer Rijk Maas en Waal (Boerenwandelpaden) hopelijk aangelegd wordt is al duidelijk in beeld: achter de tennisbanen langs door de velden naar de Bergharen-

sestraat, richting Eendenkooi, voor het hek rechtsaf door de velden, naar het bruggetje over de wetering en daar aansluitend op het al bestaande wandelpad van het Geldersch Landschap in Bergharen.

Informatie en Promotie

Om meer informatie te kunnen verstrekken over de monumentale, toeristische en recreatieve mogelijkheden die Batenburg te bieden heeft, wordt voorgesteld om gebruik te maken van QR-codes. Daarnaast is het zinvol om, mede inhakend op een intensievere regionale samenwerking zoals benoemd in het voorgaande hoofdstuk, op het gebied van toerisme nadrukkelijker samen te werken met de nabijgelegen Maasvestingsteden Megen en Ravenstein. Hierbij kan gedacht worden aan informatie-uitwisseling, gemeenschappelijke promotie en het realiseren van een gecombineerde stedentocht of fietsroute.

Actie- en aandachtspunten Recreatie en Toerisme

Probleem / thema	Resultaat	Actie(s)	Partners
1. De toeristisch-recreatieve invulling rondom de nieuwe jachthaven is nog niet afgerond	Stimulering van de attractiviteit en verhoging van de gastvrijheid	De uitstraling van de haven verbeteren door het treffen van een aantal herinrichtings- en ontwikkelingsmaatregelen	Rijkswaterstaat Gemeente Wijchen W.S.V. 't Haventje
2. De in het vooruitzicht gestelde aanleg van een zandstrand aan de uitgediepte Oude Maas is nog niet gerealiseerd	Het voorzien in waterrecreatiemogelijkheden	Aanleg van het zandstrand aan de haven met daarbij een aantal voorzieningen voor de jeugd	Rijkswaterstaat W.S.V. 't Haventje Gemeente Wijchen
3. Voetveer handhaven als trekpleister voor Batenburg	Bereikbaarheid over water en de recreatieve waarde van een voetveer handhaven	Toerit tot het voetveer verbeteren (inmiddels gebeurd) en een goede plek voor de schipper op de wal	W.S.V. 't Haventje Exploitant Uiterwaarde
4. De Bleek is als openbare ontmoetingsplek in onbruik geraakt	De Bleek als rustige recreatieve plek en ontmoetingsplaats weer in ere herstellen	Herinrichting van De Bleek als ontmoetingsplek. Aankleding mede gestalte geven door het plaatsen van bijvoorbeeld een kunstwerk	Gemeente Wijchen
5. Ruïne is een trekpleister van formaat maar is slechts zeer beperkt toegankelijk	Gebruik van en toegang tot de ruïne vergroten	Naast een ruimer gebruik van de ruïne voor Batenburgse activiteiten het periodiek openstellen van de ruïne met begeleide rondleidingen	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen
6. De ruïne is een kostbaar monument; de kosten van instandhouding zijn hoog	Instandhouding kasteelruïne	Nagaan of door de organisatie van of betrokkenheid bij evenementen en culturele manifestaties financiële bijdragen kunnen worden gegenereerd	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen
7. Wandelen op de openbare weg langs uitvalswegen is gevaarlijk	Het creëren van aaneensluitende veilige wandelroutes in een natuurlijke omgeving	Aanleg van een aaneensluitend wandelpadennetwerk Verbeteren van de informatie over bewegwijzering van de wandelpaden	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen Streekbeheer Maas en Waal Gemeente Wijchen Grondeigenaren
8. Informatie over Batenburgse monumenten en bezienswaardigheden kan worden uitgebreid en gemoderniseerd	Batenburg-promotie	Mogelijkheden nagaan van digitalisering van informatie over Batenburgse monumenten en bezienswaardigheden middels QR-codes	Batenburgs Erfgoed Leefbaarheidsgroep
9. Samenwerking tussen de verschillende Maasvestingsteden is beperkt	Batenburg-promotie	Informatie-uitwisseling en toeristische samenwerking met nabijgelegen Maasvestingsteden Ravenstein en Megen	Leefbaarheidsgroep Gemeente Wijchen

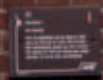
← Appeltern 4
Maasbommel 10

← Megen 6
Oss 15

← Bergharen 6
Niftrik 5

← Wijchen 10
Nijmegen 21

Veerstr.

Batenburg heeft een tamelijk geïsoleerde ligging en is op sommige momenten, denk aan gladheid en mist, lastig bereikbaar. Andersom is de bereikbaarheid van de buitenwereld vanuit Batenburg dan evenzeer een probleem. De kern heeft drie uitvalswegen: de Maasdijk naar Appeltern, de Bergharensestraat richting Bergharen en Horssen en de Maasdijk richting Wijchen die zich enkele honderden meters buiten de bebouwde kom splitst in de Gordenaars en de Liendensedijk. De Bergharensestraat en De Gordenaars/De Dreef zijn B-wegen met alle beperkingen van dien. De meeste zorg van de Batenburgers gaat uit naar de onveiligheid van de uitvalswegen, vooral voor de kinderen die met de fiets naar school gaan.

Verkeer en Verkeersveiligheid

Autoverkeer

Er wurmt zich nogal wat doorgaand verkeer door de straten van Batenburg. Dat levert veel overlast op en soms ook ronduit gevaarlijke situaties, waarbij dan vooral het vrachtverkeer de boosdoener is. Voor de veiligheid van de inwoners en het voorkomen van schade aan monumentale panden is het daarom beter als vrachtverkeer dat geen bestemming heeft in Batenburg via een omleiding over de Hoef uit de bebouwde kom wordt geweerd. Ook zijn snelheid remmende maatregelen zoals op de Stadswal gewenst om sluipverkeer door de bebouwde kom in de toekomst te weren.

Bij winterse omstandigheden komt het regelmatig voor dat verbindingswegen naar en van Batenburg af, zoals De Dreef, vanwege de gladheid worden afgesloten voor het verkeer. Hierdoor is Batenburg moeilijk bereikbaar of enkel bereikbaar met een flinke omweg. Door het aanwijzen door de gemeente van een plaatselijk bedrijf om bij winterse omstandigheden de belangrijkste wegen sneeuw- en ijsvrij te maken

is er al veel verbeterd. Dit beleid kan hier en daar echter nog worden aangescherpt/uitgebreid.

Op de Maasdijk tussen Batenburg en Niftrik (Hoogeerd) zijn, willekeurig en niet goed aangegeven, drie verschillende types (16 in totaal) snelheid remmende verkeersdrempels aangebracht. Deze kunnen worden “genomen” met verschillende snelheden. Dat kan voor automobilisten en hun passagiers en medeweggebruikers (denk aan te laat afremmen en schrikreacties) gevaarlijke situaties opleveren. Ook aangepast vervoer (zoals ambulance e.d.) heeft hier hinder van. Ter verhoging van de verkeersveiligheid wordt daarom voorgesteld om alle drempels op de Maasdijk tussen Batenburg en Niftrik (Hoogeerd) even laag te maken.

De Gordenaars, De Dreef, Bergharensestraat, en Wethouder Bankenstraat hebben slechts de status van B-weg en zijn te smal om twee auto's op normale snelheid onder alle omstandigheden elkaar te laten passeren. Bovendien worden deze wegen begrensd door lager liggende berm met daarin veel kuilen, wat met name voor fietsers gevaarlijke situaties

Actie- en aandachtspunten Verkeer en Vervoer

Probleem / thema	Resultaat	Actie(s)	Partners
1. Doorgaand vrachtverkeer veroorzaakt problemen binnen de bebouwde kom	Verbetering van de leefbaarheid door verhoging van de verkeersveiligheid	Het vrachtverkeer zonder bestemming in Batenburg weren uit de bebouwde kom	Gemeente Wijchen Veilig Verkeer Nederland
2. Snelheid binnen de bebouwde kom is vaak nog te hoog	Verkeersveiligheid verbeteren	Snelheid remmende maatregelen binnen de bebouwde kom uitbreiden en/of aanscherpen	Gemeente Wijchen Veilig Verkeer Nederland
3. Bij slechte weersgesteldheid (vooral gladde wegen) is bereikbaarheid van en vanuit Batenburg slecht	Bereikbaarheid verbeteren	Het uitbesteden van gladheidsbestrijding en onderhoud van wegen aan lokale partijen verder uitbreiden en aanscherpen	Gemeente Wijchen
4. De variëteit aan verkeersdrempels op de Maasdijk tot Hoogeerd levert gevaarlijke situaties op	Verhoging verkeersveiligheid	De verkeersdrempels op de dijk van Batenburg naar Niftrik een uniforme uitvoering geven	Gemeente Wijchen
5. De Gordenaars, Bergharensestraat, Wethouder Bankenstraat en De Dreef zijn onveilige verbindingen en het onderhoud schiet tekort	Verhoging verkeersveiligheid	De berm van de Gordenaars, Bergharensestraat, Wethouder Bankenstraat en De Dreef voorzien van graskeien of andere verharding	Gemeente Wijchen
6. Belangrijkste toegangsweg en ontsluiting van Batenburg is een B-weg	Vergrotten verkeersveiligheid, bereikbaarheid en verminderen periodiek onderhoud	Verhogen van de status van de Gordenaars en De Dreef tot ontsluitingsweg waardoor verbreding van de weg mogelijk wordt	Gemeente Wijchen
7. Het fietsverkeer via Niftrik naar Wijchen is gedwongen om over een grote afstand de onveilige dijk te volgen	Verhoging verkeersveiligheid	Voor veilig fietsverkeer via Niftrik naar Wijchen moet het fietspad onderlangs de dijk worden doorgetrokken naar Hoogeerd	Gemeente Wijchen
8. Buurtbus Wijchen en buurtbus Appeltern sluiten niet op elkaar aan	Aansluiting van busverbindingen verbeteren zodat heel Maas en Waal bereikbaar is per openbaar vervoer	Om Maas en Waal goed bereikbaar te maken met het openbaar vervoer de buurtbus Wijchen en Appeltern op elkaar aan laten sluiten	Hermes / Breng
9. Parkeergelegenheid Polshof/Bredenhof levert problemen op; ook elders zijn parkeerproblemen of zijn parkeervoorzieningen nodig	Verruiming parkeergelegenheid voor inwoners en bezoekers	Parkeerplan opstellen	Gemeente Wijchen

op kan leveren. Deze bermen worden periodiek met puin/semiverharding opgevuld, maar dit wordt er binnen de kortste keren weer uitgereden. Om de verkeersveiligheid voor alle weggebruikers, maar zeker voor fietsers, te verbeteren wordt daarom voorgesteld om de bermen van de genoemde wegen te verharderen met behulp van graskeien. Een andere optie is om voor de lange termijn de Gordenaars/De Dreef qua status te verhogen naar ontsluitingsweg omdat dit de meest gebruikte verbinding is vanuit Wijchen en de A50 naar Batenburg.

Fietsroutes

Fietsen over de dijk is vanwege de menging van snelverkeer en langzaam verkeer niet zonder gevaar. Fietsers die nu via Niftrik naar Wijchen willen rijden zijn gedwongen om vanaf het einde van het fietspad langs het natuurgebied onderlangs de dijk, over de dijk zelf te gaan fietsen. Daarom wordt voorgesteld om het bestaande fietspad door te trekken naar Hoogeerd.

Er is duidelijke behoefte aan een veilige fietsroute tussen Batenburg en Wijchen die goed verlicht is. Zodat de jeugd niet over de (onveilige) Gordenaars en De Dreef naar school hoeft te fietsen. Er is een fietspad dat onder de A50 door naar Wijchen leidt, maar dit pad ligt nogal eenzaam en afgelegen en is slecht verlicht. Met name in de wintermaanden is dan sprake van een onveilige verbinding. Ook is er behoefte aan een goede en veilige fietsroute tussen Batenburg en Druten.

Openbaar Vervoer

Veel inwoners van Batenburg, met name de schoolgaande jeugd, ouderen en degenen die geen rijbewijs hebben, zijn voor hun mobiliteit afhankelijk van het openbaar vervoer. Daarom staat voorop dat de Buurtbus moet blijven rijden. Bovendien zou de dienstregeling moeten worden aangepast voor een optimale dienstverlening (zoals we bij het hoofdstuk Batenburgse Jeugd al hebben gezien). Tenslotte zou gezorgd moeten worden voor een goede aansluiting tussen de buurtbus Wijchen en de buurtbus in Appeltern waardoor ook het westelijke deel van Maas en Waal goed bereikbaar wordt per openbaar vervoer.

Parkeren

Parkeren binnen de bebouwde kom van Batenburg is vanwege de smalle straten en het aanwezige straatmeubilair niet altijd even gemakkelijk. Oplossingen daarvoor liggen echter niet voor het oprapen. Enkele situaties vragen bijzondere aandacht. Aan het eind van de Polshof/Bredehof mag maar aan één kant van de weg geparkeerd worden. Doordat er veelvuldig fout geparkeerd wordt, ontstaan er problemen voor andere parkeerders en treden er onveilige situaties op door onvoldoende zicht. Deze situatie kan deels het hoofd worden geboden door op de plek van het bloemperk aan de Bredehof parkeerplaatsen aan te leggen. Eerder werd al aangegeven dat bij herinrichting van de toegangsweg naar de jachthaven parkeerplaatsen zouden moeten worden aangebracht. Ook wanneer het gemeenschapshuis naar elders binnen het stadje zal worden verplaatst, zullen de nodige parkeervoorzieningen en maatregelen moeten worden getroffen. Gelet op het vorenstaande is het wenselijk om voor Batenburg een parkeerplan op te stellen.

Onderhoud Openbaar Groen

Met betrekking tot het onderhoud van het openbaar groen zijn door de inwoners aspecten naar voren gebracht die op korte termijn kunnen worden aangepakt en opgelost maar ook zaken die wat meer tijd zullen vergen.

Achterstallig onderhoud

Voor de korte termijn en snel oplosbaar is het achterstallig onderhoud op enkele plaatsen zoals: op het pleintje in de oude kloostertuin, het groen rondom de tennisbaan, de struiken langs de Hoefweg, onkruid in de straten van de stadskern en het onderhoud van de fietsenstalling nabij het Bataviaterrein. Dit, in combinatie met het onderhoud (overhangend groen) bij het voetpad langs het Hertenkamp en overhangend (particulier) groen langs openbare wegen.

Onderhoudsprogramma's

Voor meer inzicht in de staat van onderhoud is door inwoners gevraagd om inzage te verschaffen in de concrete onderhoudsprogramma's. Dan kan samen met de gemeente worden gekeken naar de wensen die vanuit de Batenburgse bevolking naar voren worden gebracht. In dit verband is ook de vraag gerezen op welke wijze de werkzaamheden worden aanbesteed en uitgevoerd én welke voorwaarden hieraan ten grondslag liggen? Met deze kennis ontstaat meer begrip voor de gang van zaken en wordt het voor de inwoners ook gemakkelijker om zaken af te stemmen en te signaleren.

Polshof en Bredehof

Over de op de Polshof en Bredehof gelegen groene veldjes en het onderhoud daarvan wordt door de aanwonenden verschillend gedacht. Sommigen vinden ze te groot, anderen juist te klein. Sommigen geven aan dat er te weinig bomen staan, anderen vinden juist dat er teveel staan (met name

op de erfgrenzen). Onduidelijk is of de onderhoudstoestand van het groen hier direct betrekking heeft op bovenstaande ideeën, of dat andere factoren een rol spelen, zoals het parkeren. Het voorstel is om de problematiek met de direct omwonenden verder in beeld te brengen, waarbij ook het (speel-)bosje en de ruimte rondom de tennisbaan kunnen worden betrokken. Daarbij kan met de gemeente worden nagegaan of privatisering van openbaar groen hier een optie is.

Bermen

Bermen zijn ook onderdeel van het openbaar groen. Veel inwoners zouden graag zien dat (gedeelten van) bermen, ter verfraaiing en vanwege de biodiversiteit, worden ingezaaid met kruiden, weide- en akkerbloemen, enzovoort. Daarnaast wordt er op aangedrongen om het tijdstip van maaien van bermen zorgvuldiger te kiezen. Enerzijds wordt gevraagd om

niet te vroeg te maaien (maar pas na de bloei), anderzijds om op een aantal plaatsen rekening te houden met evenementen in de stad. Dus bijvoorbeeld niet maaien daags voor de Batenburgse dag. Ook dit onderdeel moet worden besproken met de gemeente waarbij de gehanteerde beleidslijn duidelijk moet worden.

Natuurgebieden

Rondom Batenburg liggen verschillende grotere en kleinere natuurgebieden. Deze zijn veelal eigendom van De Domeinen en worden beheerd door de Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen. Afhankelijk van het betreffende gebied en de eigendomssituatie formuleert de beheerder beleid voor onderhoud en toegankelijkheid van deze gebieden. Verder worden de onderhoudsregels ook bepaald door de functie van het gebied en door de (beschikbare) middelen die het Geldersch Landschap heeft. Waar mogelijk, maakt het Geldersch Landschap graag gebruik van de inzet van vrijwilligers.

Het Laakse Bos

Het Laakse Bos is een klein bosperceel gelegen tussen Laaksestraat, Wethouder Bankenstraat en het stuk Maasdijk dat vroeger bekend was als "Draai van de wiel". Momenteel is het bos tamelijk verwilderd en ontoegankelijk; het heeft wel een belangrijke functie voor flora en fauna in de directe omgeving. In overleg met het Geldersch Landschap zal verkend moeten worden welke mogelijkheden er zijn om het bos te ontsluiten; wellicht dat de inzet van vrijwilligers een positieve bijdrage kan leveren op het te nemen besluit. Het Laakse Bos kan dan worden opgenomen in de aanliggende wandelroutes.

De Eendenkooi

De eendenvangst behoorde tot de heerlijke rechten van de heer van Batenburg. Voor deze vangst werd een eendenkooi aangelegd, meestal op de laagste en natste plekken (vaak kwelplaatsen, die in de winter niet bevroren en dus eenden aantrokken) in het buitengebied. Ze lagen meestal een eind

van de bebouwing af, omdat rust een belangrijk element was/is in een eendenkooi; zonder rust geen eenden. Die rust wordt gewaarborgd door het in de wet vastgelegde Afpalingsrecht: "binnen een cirkel van 200 Rijnlandse Roeden (= 753 m) vanuit het midden van de kooi is het verboden de rust van de kooi op enigerlei wijze te verstoren". Daardoor is een eendenkooi met directe omgeving een gebied waar veel dieren ongestoord kunnen huizen en is er dus vaak een rijke fauna. Het is een uitdrukkelijke wens van de Batenburgers om de Eendenkooi te behouden en voor het publiek toegankelijk te houden.

De Liendense Waard

Met de uitdieping van de oude Maasbedding in 2010 is op de Liendense Waard een natuurgebied ontstaan, dat zich feitelijk nog moet ontwikkelen. Ook dit gebied is in beheer bij het Geldersch Landschap, dat nog in gesprek is met diverse partijen om tot een uitgebalanceerd beheersplan te komen. Voor de inrichting is een cultuurhistorische variant gekozen, waarin herstel van het Maasheggenlandschap en de relatie met het historische stadje Batenburg centraal staan.

Voortvloeiend uit een - periodiek - overleg tussen Geldersch Landschap en inwoners kunnen inrichting en gebruik van het gebied geëvalueerd en aangepast worden. Inmiddels is er een groepje vrijwilligers regelmatig actief om onderhoudswerk te verrichten in het gebied. Ook is aangesloten bij de jaarlijkse grote (landelijke) "schoonmaakdag" in maart om met deze groep het gebied te ontdoen van het drijfvuil als gevolg van de hoge waterstanden in de winterperiode.

Tenslotte verdient het aanbeveling om de rijkdom aan natuurgebieden en biotopen rond Batenburg meer bekendheid te geven. Dat zou kunnen door het vervaardigen van een natuurgebiedenfolder waarin ook een overzicht kan worden opgenomen van de wandel- en fietspaden in de nabije omgeving. De verspreiding daarvan kan plaatsvinden via lokaal te creëren informatiepunten en via het Geldersch Landschap.

Actie- en aandachtspunten Openbaar Groen en Natuur in Batenburg

Probleem / thema	Resultaat	Actie(s)	Partners
1. Er is regelmatig sprake van achterstallig onderhoud van het openbaar groen in en rond de stadskern	Handhaven van een schone en aangename leefomgeving	Achterstallig onderhoud van het openbaar groen in en rond de kern zal met spoed moeten worden aangepakt en dient zoveel mogelijk te worden voorkomen	Gemeente Wijchen
2. Het is niet duidelijk welk beleid door de gemeente wordt gevolgd bij het onderhoud van openbaar groen	Het voorkomen van achterstallig onderhoud	Openbaarheid geven aan (het tot stand komen van) het onderhoudsprogramma voor openbaar groen waardoor mogelijkheid tot afstemming en signalering ontstaat	Gemeente Wijchen
3. Nut en vormgeving van de groenvoorziening op de Polshof/Bredehof leveren verschillende inzichten op bij de bewoners	Het opheffen van onwenselijke/onveilige situaties	Overleg met de aanwonenden om een goed inzicht in het probleem te krijgen alvorens concrete maatregelen kunnen worden voorgesteld	Gemeente Wijchen
4. Gevraagd wordt om wegbermen in te zaaien met kruiden-/en bloemenmengsels en het periodieke onderhoud van die bermen op de bloei en op evenementen in en rond de stad af te stemmen	Verfraaiing leefomgeving en een bijdrage leveren aan de biodiversiteit	Opnemen in het Groenvoorzieningsprogramma	Gemeente Wijchen
5. Het Laakse Bos leent er zich voor om in een wandelroute te worden opgenomen	Uitbreiding van de wandelmogelijkheden	Het Laakse Bos ontsluiten en opnemen in bestaande en aan te leggen wandelroutes	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen
6. De Eendenkooi is een aantrekkelijke plek om op te nemen in een wandelroute	Toegankelijk houden van de Eendenkooi	De Eendenkooi, rekening houdend met de eisen van het kooikersbedrijf, voor het publiek toegankelijk houden	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen
7. Bij de ontwikkeling van de Liendense Waard is een nadrukkelijke relatie gelegd met de historische stad	Recht doen aan de cultuurhistorische ontwikkelingsvariant	Middels een- periodiek- overleg tussen Geldersch Landschap en inwoners van Batenburg het gebruik van de Liendense Waard evalueren en bijstellen	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen
8. Over de rijkdom aan natuurgebieden en biotopen rond Batenburg is weinig bekendheid	Betere en meer toegankelijke informatie over de natuurgebieden	Natuurgebiedenfolder in combinatie met informatie over fiets- en wandelpaden vervaardigen en verspreiden via te creëren informatiepunten	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen Leefbaarheidsgroep

En nu aan de slag!

In het voorliggende stadsontwikkelingsplan heeft u een groot aantal voorstellen kunnen lezen om verbeteringen in de leefbaarheid van Batenburg tot stand te brengen. De meeste daarvan zijn gebundeld in de actielijst die aan het eind van ieder hoofdstuk een zo goed mogelijke samenvatting geeft. Sommige punten zijn heel concreet en andere punten vragen nog een verdere uitwerking. Er staan acties tussen die snel en eenvoudig uit te voeren zijn en andere die complexer zijn en meer tijd, overleg, voorbereiding en geld kosten om te worden verwezenlijkt. De leefbaarheidsgroep zal de komende jaren alles in het werk stellen om uitwerking en uitvoering van het plan voor nu en naar de toekomst toe zo goed mogelijk te coördineren en te stimuleren, maar die kan dit uiteraard onmogelijk alleen. Om de voortgang op een goede manier gestalte te geven zullen daarom uitwerkgroepen worden geformeerd en is er ook de mogelijkheid om met doegroepen aan de slag te gaan.

Uitwerkgroepen (UWG)

Uitwerkgroepen bestaan uit enthousiaste stedelingen die de komende 1 tot 2 jaar met de betreffende instanties aan de slag gaan om zaken zodanig te concretiseren dat die kunnen worden gerealiseerd. Een uitwerkgroep (UWG) bestaat uit 4 tot 5 personen waarvan tenminste één persoon lid is van de Leefbaarheidsgroep, en iedere UWG pakt een specifiek thema of cluster van thema's op. De opdracht voor zo'n groep is er op gericht om praktisch en heel gericht te werken aan het concretiseren en realiseren van de wensen die geformuleerd staan in het plan. Een UWG zal het betreffende thema uitdiepen en bepalen welke zaken urgent of minder urgent zijn en kijken naar wat makkelijk danwel moeilijker oplosbaar is. Vervolgens zal de UWG contact zoeken met de betrokken instantie of instanties - waarbij ook kan worden nagegaan hoe in andere, vergelijkbare kernen soortgelijke problemen zijn opgelost - om te komen tot voorstellen voor uitvoering

van de acties die in het plan benoemd staan. Bij complexere onderwerpen zal de vordering beperkt zijn en een langere adem vergen, maar er zijn ook tal van verbeteringen die snel en met relatief beperkte inspanning zijn te realiseren.

Vooralsnog zullen de volgende uitwerkgroepen worden opgestart:

- uitwerkgroep jeugd en jongeren;
- uitwerkgroep ouderen;
- uitwerkgroep monumenten en erfgoed;
- uitwerkgroep verkeer, infrastructuur en openbare ruimte;
- uitwerkgroep bedrijvigheid en economie;
- uitwerkgroep natuurgebieden, recreatie en toerisme.

Doegroepen (DG)

Duurt de aanpak van uitwerkgroepen u allemaal veel te lang en bent u bereid om heel gericht een bijdrage te leveren aan de uitvoering van een concreet verbeterpunt, dan kunt u

natuurlijk altijd met een paar buurtgenoten, andere stads-
genoten en/of bekenden een doegroep formeren. Een
doegroep dóét gewoon en zorgt er, al dan niet tezamen
met instanties, voor dat een specifieke actie tot stand komt.
Deze doegroepen kunnen bij wijze van spreken morgen aan
de slag. Van belang is wel dat ze zich bij de leefbaarheids-
groep melden waarna de leefbaarheidsgroep de doegroep
zal toewijzen of toevoegen aan een van bovengenoemde
uitwerkgroepen zodat afstemming gewaarborgd is. In iedere
uitwerkgroep dient minimaal één lid van de leefbaarheids-
groep zitting te hebben.

Realisme

Het huidige economische klimaat maakt dat er lang niet altijd
middelen beschikbaar zijn om wensen direct te realiseren. Er
met vanzelfsprekendheid van uitgaan dat de gemeente het

wel zal oplossen is niet meer van deze tijd nu bezuinigen en
burgerparticipatie de standaard zijn. Dit vraagt van zowel
instanties als van de Batenburgers zelf het initiatief en de
nodige creativiteit om eigenhandig zaken op te pakken om,
met elkaar, Batenburg nog leefbaarder te maken. Vandaar
de oproep om realistisch te kijken naar wat wel kan: Nu en
Straks.

Jij helpt ook mee?!

Geef je op voor een van de uitwerkgroepen of formeer
een doegroep. Dat kan direct al op 15 juni 2013 bij de
presentatie van het stadsontwikkelingsplan. Maar natuur-
lijk ook door je aan te melden bij de Leefbaarheidsgroep
of je belangstelling kenbaar te maken via het mailadres:
leefbaarheidsgroepbatenburg@gmail.com